

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/D2026-86-202>

УДК 657.6:343.9:629.7

ЗНАЧЕННЯ АУДИТУ ТА ФОРЕНЗІКУ У ПРОТИДІІ ФІНАНСОВИМ ПОРУШЕННЯМ І ШАХРАЙСТВУ У СФЕРІ ЛІТАКОБУДУВАННЯ

THE IMPORTANCE OF AUDITING AND FORENSICS IN COMBATING FINANCIAL VIOLATIONS AND FRAUD IN THE AIRCRAFT INDUSTRY

Рябчук Оксана Григорівнакандидат економічних наук, доцент,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8656-6720>**Купріянова Анастасія Олександрівна**здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-0264-0420>**Riabchuk Oksana, Kupriianova Anastasiia**
State Tax University

У статті досліджено значення аудиту та форензіку у системі протидії фінансовим порушенням і шахрайству на підприємствах літакобудівної галузі. Обґрунтовано, що специфіка літакобудування, яка характеризується високою капіталомісткістю та тривалими виробничими циклами, зумовлює підвищений рівень фінансових ризиків і потребує ефективного контролю. У роботі проаналізовано основні види фінансових порушень і шахрайських схем, а також визначено роль внутрішнього, зовнішнього та державного аудиту у забезпеченні фінансової безпеки підприємств. Особливу увагу приділено форензіку як інструменту фінансового розслідування, здатному виявляти приховані механізми зловживань і формувати доказову базу. Доведено, що поєднання традиційного аудиту з методами форензіку сприяє підвищенню ефективності внутрішнього контролю, мінімізації фінансових ризиків і зміцненню фінансової стійкості підприємств галузі.

Ключові слова: аудит, форензік, фінансове шахрайство, літакобудування, виробничі ризики, фінансові розслідування.

This article examines the role of auditing and forensic accounting in the system for combating financial violations and fraud at enterprises in the aircraft manufacturing industry. It is argued that the specific nature of aircraft manufacturing – characterized by high capital intensity, long production cycles, significant financing volumes, and complex production processes – leads to an elevated level of financial risks and necessitates an effective financial control system. This paper analyzes the main types of financial violations and fraudulent schemes typical of enterprises in the industry, including the overstatement of production costs, the misuse of budget funds, fictitious contracts, and the manipulation of financial statements. The role of internal, external, and government audits in ensuring the financial security of enterprises, assessing the effectiveness of internal controls, and maintaining budgetary discipline is examined. It is determined that auditing serves not only as a control tool but also as an important preventive mechanism for avoiding financial violations. Particular attention is paid to forensic accounting as a modern tool for financial investigations, which makes it possible to uncover hidden fraud schemes, analyze financial flows, and build a body of evidence to hold those responsible accountable. It has been demonstrated that combining traditional auditing with forensic methods contributes to improving the effectiveness of internal control, minimizing financial risks, and strengthening the financial stability of enterprises in the aircraft manufacturing industry. Recommendations are proposed for improving the financial control system and enhancing the economic security of enterprises under current conditions. It is emphasized that the integrated use of auditing and forensic analysis helps to build trust among the government, investors, and international partners. The practical significance of this study lies in the potential to apply the proposed recommendations to improve the financial security system and enhance the management efficiency of enterprises in the aircraft manufacturing industry.

Keywords: audit, forensics, financial fraud, aircraft construction, production risks, financial investigations.

Постановка проблеми. У сучасних умовах особливої актуальності набуває проблема протидії фінансовим порушенням і шахрайству у стратегічно важливих галузях економіки, зокрема у літакобудуванні. Галузь характеризується високою наукомісткістю, значною капіталомісткістю та залежністю від державного фінансування, що зумовлює підвищений рівень фінансових ризиків і надає питанню фінансової безпеки загальнодержавного значення. Реалізація довгострокових інвестиційних і оборонних проєктів супроводжується значними обсягами фінансування, складними контрактними механізмами та багаторівневою системою управління. За таких умов зростає ризик завищення витрат, нецільового використання коштів, укладання фіктивних договорів і викривлення фінансової звітності. Це негативно впливає не лише на фінансовий стан підприємств, а й на рівень довіри інвесторів, міжнародних партнерів і державних інституцій.

У зв'язку з цим важливого значення набувають аудит і форензік як інструменти забезпечення фінансової безпеки. Аудит сприяє оцінці достовірності фінансової інформації, ефективності внутрішнього контролю та управління ризиками, тоді як форензік дозволяє здійснювати поглиблене фінансове розслідування та виявляти приховані механізми зловживань. Поєднання цих інструментів формує комплексну систему протидії фінансовим порушенням і сприяє зміцненню фінансової стійкості підприємств літакобудівної галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання аудиту та форензіку як інструментів протидії фінансовим порушенням і шахрайству активно досліджуються сучасними науковцями. Особлива увага приділяється ролі внутрішнього аудиту та форензіку в забезпеченні фінансової безпеки підприємств. Теоретичні засади форензіку як методу економічних розслідувань розкрито у праці К. П. Мисник [2], де форензік визначається як ефективний інструмент виявлення фінансових зловживань та економічних злочинів. О. Нестеренко [4] досліджує форензік аудит як засіб протидії внутрішньо-корпоративному шахрайству та наголошує на необхідності використання поглибленого фінансового аналізу для виявлення складних схем зловживань. Проблематику ролі аудиту у запобіганні фінансовому шахрайству та конфліктам інтересів висвітлено у дослідженні Я. Рудика, Г. Головчак та І. Балли [8]. Автори підкреслюють значення

внутрішнього аудиту та ефективної системи внутрішнього контролю у мінімізації фінансових ризиків. Водночас недостатньо дослідженими залишаються питання комплексного застосування аудиту та форензіку саме у сфері літакобудування, що зумовлює актуальність подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість наукових досліджень у сфері аудиту, фінансового контролю та протидії шахрайству, недостатньо уваги приділено особливостям застосування аудиту й форензіку саме у літакобудівній галузі. Більшість наукових праць зосереджена на загальних аспектах фінансового контролю без урахування специфіки високотехнологічного виробництва, тривалих виробничих циклів, значних обсягів державного фінансування та підвищеного рівня ризиків, характерних для підприємств літакобудування.

Недостатньо дослідженими залишаються питання комплексного поєднання традиційного аудиту та форензіку як єдиного механізму протидії фінансовим порушенням і шахрайству. Потребують подальшого наукового обґрунтування підходи до вдосконалення систем внутрішнього контролю, виявлення прихованих шахрайських схем та оцінки ефективності використання фінансових ресурсів у галузі. Крім того, актуальним залишається розроблення практичних рекомендацій щодо впровадження сучасних методів форензіку у систему фінансового контролю підприємств літакобудування. Це зумовлює необхідність подальших досліджень, спрямованих на формування ефективної системи забезпечення фінансової безпеки та мінімізації ризиків фінансових зловживань у галузі.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження ролі аудиту та форензіку як інструментів протидії фінансовим порушенням і шахрайству у сфері літакобудування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансові порушення у сфері літакобудування доцільно розглядати як сукупність неправомірних або неефективних дій суб'єктів господарювання, що призводять до викривлення фінансової інформації, нецільового використання ресурсів чи завдання економічної шкоди підприємству, державі або інвесторам. Економічна сутність таких порушень полягає у відхиленні від принципів законності, достовірності та раціональності

використання фінансових ресурсів. У галузі літакобудування ці процеси набувають особливої ваги з огляду на стратегічний характер виробництва, значні обсяги державного фінансування та високий рівень технологічної складності продукції.

Шахрайство, як окрема форма фінансових порушень, характеризується умисним введенням в оману з метою отримання неправомірної вигоди. У господарській діяльності підприємств літакобудівної галузі шахрайські дії можуть проявлятися у різних формах: маніпуляції з первинними документами, приховування реальних витрат, змови з контрагентами, штучне завищення вартості робіт або послуг. Класифікація таких дій можлива за критеріями об'єкта посягання (активи, фінансові результати, бюджетні кошти), способу здійснення (документальні, цифрові, договірні маніпуляції) та рівня організаційної участі (індивідуальні чи групові зловживання) [1; 8].

Нормативно-правове регулювання відповідальності за фінансові зловживання в Україні має комплексний характер і охоплює норми фінансового, адміністративного та кримінального законодавства, а також акти у сфері державного фінансового контролю й аудиту. Правові засади державного фінансового контролю визначаються Законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», а діяльність органів зовнішнього контролю регулюється Законом України «Про Рахункову палату» [6; 7].

У сфері незалежного аудиту застосовується Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», який передбачає використання Міжнародних стандартів аудиту (ISA) [3; 5]. Для державного сектору використовуються стандарти ISSAI та принципи Лімської декларації. Особливе значення для літакобудівної галузі мають норми законодавства про публічні закупівлі, державне фінансування та оборонне замовлення. У міжнародних проєктах підприємства також застосовують Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ/IFRS).

Фінансові ризики підприємств літакобудування зумовлені високою наукомісткістю, тривалим виробничим циклом і значною капіталомісткістю галузі. Розробка авіаційної техніки потребує значних витрат на науково-дослідні роботи, випробування та сертифікацію, що підвищує рівень фінансової невизначеності.

Важливими є також ризики довгострокових контрактів, особливо у сфері державного та оборонного замовлення. Додатковими загрозами виступають технологічні, інвестиційні й валютні ризики, що посилюються в умовах міжнародної кооперації. Типовими проявами фінансового шахрайства є завищення виробничих витрат, нецільове використання бюджетних коштів, фіктивні контракти та викривлення фінансової звітності. Такі порушення знижують довіру інвесторів і держави та негативно впливають на фінансову стабільність підприємства [9].

З огляду на стратегічний характер галузі, значні обсяги фінансування та підвищені вимоги до безпеки виробництва, аудиторська діяльність набуває не лише контрольного, а й превентивного значення.

Аудит у сфері літакобудування є важливим інструментом забезпечення фінансової стабільності, ефективного управління та контролю за використанням ресурсів. Залежно від мети та напрямів перевірки в галузі застосовуються різні види аудиту, кожен з яких виконує окремі контрольні та аналітичні функції (табл. 1).

Водночас традиційний аудит має обмежені можливості щодо виявлення складних шахрайських схем, оскільки його основною метою є підтвердження достовірності фінансової звітності. Тому в сучасних умовах особливого значення набуває поєднання аудиту з інструментами форензіку, що посилює систему протидії фінансовим порушенням і мінімізує ризики зловживань [11].

Форензік доцільно розглядати як комплекс професійних послуг, спрямованих на виявлення, розслідування та документування фактів фінансового шахрайства з урахуванням можливого подальшого використання отриманих результатів у судовому процесі. Його економічна сутність полягає у встановленні реального змісту господарських операцій, аналізі фінансових потоків та виявленні прихованих схем незаконного збагачення.

З правової точки зору форензік має доказову спрямованість, оскільки результати розслідування можуть бути використані як підґрунтя для притягнення винних осіб до відповідальності. На відміну від класичного аудиту, який орієнтований на підтвердження достовірності звітності, форензік зосереджується на встановленні фактів умисних дій, спрямованих на завдання шкоди підприємству або державі [2; 4].

У системі фінансової безпеки підприємства літакобудування форензік виконує функцію

Таблиця 1

Характеристика основних видів аудиту у сфері літакобудування

Вид аудиту	Сутність та мета	Особливості у сфері літакобудування
Незалежний (зовнішній) аудит	Проводиться аудиторськими фірмами для підтвердження достовірності фінансової звітності та її відповідності стандартам обліку.	Сприяє формуванню довіри інвесторів, державних органів і міжнародних партнерів. Особливо важливий при виконанні міжнародних контрактів та проєктів із державним фінансуванням.
Внутрішній аудит	Є елементом корпоративного управління та забезпечує контроль за ефективністю внутрішнього контролю, управління ризиками й дотриманням внутрішніх регламентів.	Охоплює перевірку виробничих процесів, контроль використання ресурсів, виконання контрактів і бюджетів проєктів.
Державний аудит	Спрямований на перевірку законності, результативності та економності використання бюджетних коштів.	Застосовується у межах державних програм і оборонного замовлення, де необхідний контроль за цільовим використанням ресурсів.

Джерело: сформовано авторами на основі [1; 10]

спеціалізованого механізму реагування на підозри щодо шахрайства. Він інтегрується у загальну систему управління ризиками, доповнюючи інструменти внутрішнього контролю та аудиту. В умовах високої капіталомісткості та участі державних коштів у фінансуванні галузі форензік набуває стратегічного значення як засіб захисту економічних інтересів підприємства та забезпечення прозорості його діяльності.

Попри спільну спрямованість аудиту та форензіку на забезпечення фінансової прозорості та підвищення рівня економічної безпеки підприємства, зазначені інструменти мають принципово різну функціональну природу. Їх відмінності проявляються у цілях, завданнях, методах дослідження інформації, характері доказової бази та практичній орієнтації результатів (табл. 2).

Методичний інструментарій форензіку охоплює широкий спектр аналітичних і розслідувальних процедур. Одним із ключових напрямів є аналіз великих масивів даних, що дозволяє виявляти нетипові операції, аномальні транзакції та приховані зв'язки між контрагентами. Використання цифрових алгоритмів і спеціалізованого програмного забезпечення значно підвищує ефективність пошуку підозрілих фінансових операцій.

Важливе місце посідає перевірка контрагентів, яка передбачає комплексну оцінку їх ділової репутації, фінансового стану та структури власності. Такий підхід дозволяє запобігати співпраці з фіктивними компаніями або

суб'єктами, пов'язаними з конфліктом інтересів. Методи форензіку також включають виявлення конфлікту інтересів шляхом аналізу зв'язків між посадовими особами та контрагентами, а також інтерв'ювання персоналу для встановлення обставин здійснення підозрілих операцій. Додатково застосовується аналіз цифрових слідів – дослідження електронного листування, журналів доступу до інформаційних систем та інших електронних доказів, що можуть свідчити про умисні дії [4; 11].

Результати аудиторських перевірок часто стають вихідною точкою для проведення форензік-розслідувань. Виявлені аудитором невідповідності, аномальні показники або слабкі місця системи внутрішнього контролю можуть свідчити про наявність потенційних шахрайських схем і потребувати поглибленого дослідження. Аудиторські докази, зібрані відповідно до професійних стандартів, можуть використовуватися як складова доказової бази у форензік-розслідуванні. Водночас у межах форензіку здійснюється додаткове документування фактів порушень із урахуванням вимог процесуального законодавства. Завершальним етапом може бути підготовка матеріалів для передачі правоохоронним органам або використання у судових процесах. Поєднання результатів аудиту та інструментів форензіку формує комплексний механізм протидії фінансовим порушенням у сфері літакобудування, сприяючи підвищенню рівня фінансової безпеки та зміцненню довіри до підприємств галузі.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика аудиту та форензіку

Критерій порівняння	Аудит	Форензік
Концептуальна мета	Формування незалежної професійної думки щодо достовірності фінансової звітності та її відповідності стандартам (наприклад, МСФЗ або НП(С)БО).	Виявлення фактів шахрайства, зловживань або фінансових порушень; встановлення механізму їх здійснення та ідентифікація відповідальних осіб.
Основне завдання	Підтвердження (або спростування) суттєвих аспектів в фінансової звітності.	Розслідування конкретних підозрілих операцій або подій з метою доказування протиправних дій.
Об'єкт дослідження	Фінансова звітність у цілому, система внутрішнього контролю, облікова політика.	Окремі операції, фінансові потоки, договори, електронні дані, листування, поведінка посадових осіб.
Методологічна основа	Міжнародні стандарти аудиту (МСА), ризик-орієнтований підхід, тестування контролів, аналітичні процедури, вибіркове дослідження.	Методи фінансового аналізу, цифрової експертизи, трасування грошових потоків, криміналістичні інструменти, інтерв'ювання, реконструкція подій.
Глибина перевірки	Вибіркова; орієнтована на суттєвість та аудиторський ризик.	Суцільна або цільова щодо конкретних підозрілих операцій; максимально деталізована.
Характер доказів	Докази, достатні та належні для формування аудиторської думки; не обов'язково мають судову придатність.	Докази, що відповідають вимогам процесуального законодавства та можуть бути використані в суді або правоохоронними органами.
Юридична спрямованість	Переважно відсутня; аудит не передбачає встановлення вини конкретних осіб.	Безпосередньо орієнтований на можливі судові процеси, арбітражі, кримінальні провадження.
Результат роботи	Звіт незалежного аудитора.	Експертний звіт із детальним описом механізму порушення, розрахунком збитків та доказовою базою.
Ініціатор проведення	Власники, акціонери, інвестори, законодавча вимога.	Власники, служби безпеки, юридичні радники, правоохоронні органи.

Джерело: сформовано авторами

Також особливого значення набуває координація внутрішніх служб підприємства, служби внутрішнього аудиту, підрозділу комплаєнсу, юридичного відділу, служби безпеки, із зовнішніми експертами, зокрема незалежними аудиторами та форензік-фахівцями. Така взаємодія сприяє об'єктивності оцінок, мінімізує ризик приховування порушень та підвищує якість доказової бази. Для підприємств літакобудівної галузі, що працюють із великими обсягами фінансування та складними контрактними схемами, саме комплексний підхід забезпечує належний рівень фінансової прозорості та управлінської відповідальності.

Створення дієвої системи протидії фінансовим зловживанням передбачає розробку

внутрішніх політик антикорупційного контролю, які визначають стандарти етичної поведінки, механізми запобігання конфлікту інтересів та порядок повідомлення про порушення. Важливим елементом є формалізація процедур внутрішнього контролю, що регламентують розподіл повноважень, доступ до фінансових ресурсів та порядок погодження господарських операцій.

Доцільним є впровадження ризик-орієнтованого підходу до організації контролю та аудиту. Це передбачає концентрацію уваги на найбільш уразливих напрямках діяльності, зокрема на довгострокових інвестиційних проєктах, операціях із державним фінансуванням та взаємодії з контрагентами. Такий підхід дозволяє оптимізувати використання

ресурсів і своєчасно виявляти потенційні загрози. Підвищення прозорості управління є ще одним ключовим напрямом формування системи протидії шахрайству. Йдеться про забезпечення відкритості фінансової інформації, впровадження механізмів внутрішнього звітування та регулярне інформування зацікавлених сторін про результати діяльності. Прозорість управлінських процесів зменшує можливості для маніпуляцій і зміцнює довіру до підприємства.

Удосконалення системи протидії фінансовим порушенням у літакобудівній галузі передбачає активне запровадження цифрових технологій моніторингу. Використання автоматизованих систем аналізу фінансових операцій, електронного документообігу та інструментів аналітики даних дозволяє оперативно виявляти нетипові транзакції та мінімізувати вплив людського фактору.

Підвищення професійної компетентності аудиторів і форензик-фахівців є необхідною умовою результативної протидії складним шахрайським схемам. Постійне оновлення знань, володіння сучасними цифровими інструментами та розуміння галузевої специфіки дозволяють фахівцям ефективно реагувати на нові виклики, що сприятиме підвищенню якості фінансової звітності та інтеграції підприємств літакобудування у глобальний економічний простір. Застосування міжнародних підходів до управління ризиками

й антикорупційного контролю забезпечить зміцнення фінансової безпеки галузі та підвищення її конкурентоспроможності.

Висновки. Дослідження показало, що аудит у сфері літакобудування є важливим інструментом, який забезпечує оцінку достовірності фінансової інформації, ефективності внутрішнього контролю та управління ризиками. Водночас традиційні аудиторські процедури мають певні обмеження щодо виявлення складних і прихованих схем шахрайства. Саме тому доцільним є поєднання аудиту з форензіком, який дозволяє здійснювати поглиблене фінансове розслідування, виявляти механізми зловживань і формувати доказову базу для притягнення винних осіб до відповідальності.

Для підвищення рівня фінансової безпеки підприємств літакобудування доцільно вдосконалювати системи внутрішнього контролю, посилювати ризик-орієнтований підхід в аудиті, впроваджувати сучасні методи форензику та забезпечувати прозорість використання фінансових ресурсів.

Таким чином, формування комплексної системи протидії фінансовим порушенням у літакобудуванні потребує інтеграції аудиту, форензику, сучасних технологій та ефективного корпоративного управління. Лише системний підхід дозволить забезпечити стабільність функціонування підприємств галузі та знизити ризики фінансових зловживань у стратегічно важливому секторі економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дубинська О. С. Розроблення рекомендацій щодо особливостей аудиту фінансової звітності як складника економічної та фінансової безпеки підприємства в умовах воєнного стану. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. №12. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15725731> (дата звернення: 02.05.2026).
2. Мисник К. П. Форензик як метод економічних розслідувань: теоретичні засади. *Економічний вісник Донбасу*. 2022. № 3(69). С.41-46. URL: <https://dpspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9617> (дата звернення: 02.05.2026).
3. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2021 року, частина I. *Міністерство фінансів України*: офіційний сайт. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/2\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/2).pdf) (дата звернення: 01.05.2026).
4. Нестеренко О. Форензик аудит як ефективний засіб протидії внутрішньо-корпоративному шахрайству в умовах війни. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. № 1(5). С. 392–405. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-5-392-405> (дата звернення: 02.05.2026).
5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 01.05.2026).
6. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> (дата звернення: 01.05.2026).
7. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text> (дата звернення: 01.05.2026).
8. Рудик Я., Головач Г., Балла І. Роль аудитора у запобіганні фінансовим шахрайствам та конфліктам інтересів. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-67> (дата звернення: 05.05.2026).

9. Рябчук О., Гаврилюк В. Особливості аудиту діяльності підприємств у сфері безпеки та оборони. *Український економічний часопис*. 2025. № 8. С. 116–122. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-8-20> (дата звернення: 04.05.2026).

10. Рябчук О., Лісовий А., Білобровенко Т. Внутрішній фінансовий аудит та його значення в контексті державного аудиту. *Економіка та суспільство*. 2025. № 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-65> (дата звернення: 03.05.2026).

11. Шалімова Н. С., Козаченко Я. В. Трансформація підходів до впровадження внутрішнього аудиту в сучасних бізнес-структурах: надання впевненості, компласнс, форензік. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2024. № 12(45). С. 307-318. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/e1e122d4-19f9-4f25-8048-cc1a1d7bdf01> (дата звернення: 06.05.2026).

REFERENCES:

1. Dubynska, O. S. (2025). Rozroblennia rekomendatsii shchodo osoblyvostei audytu finansovoi zvitnosti yak skladnyka ekonomichnoi ta finansovoi bezpeky pidpriemstva v umovakh voiennoho stanu [Development of recommendations regarding the specifics of auditing financial statements as a component of an enterprise's economic and financial security under martial law]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk – Current Issues in Economic Sciences*, vol. 12. Available at: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15725731> (accessed May 02, 2026).

2. Mysnyk, K. P. (2022). Forenzik yak metod ekonomichnykh rozsliduvan: teoretychni zasady [Forensics as a Method of Economic Investigations: Theoretical Foundations]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Donbas Economic Bulletin*. vol. 3(69), pp.41-46. Available at: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9617> (accessed May 02, 2026).

3. Ministry of Finance of Ukraine. (2021). *International Standards on Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services, 2021 Edition, Part I*. [https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/\(2\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/(2).pdf) (accessed May 01, 2026).

4. Nesterenko, O. (2024). Forenzik audyt yak efektyvnyi zasib protyдии vnutrishno-korporatyvnomu shakhraistvu v umovakh viiny [Forensic auditing as an effective tool for combating internal corporate fraud in wartime]. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, vol. 1(5), pp. 392–405. Available at: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-5-392-405> (accessed May 02, 2026).

5. Verkhovna Rada of Ukraine. (2025). *On the Basic Principles of State Financial Control in Ukraine*. № 2939-XII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>

6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2025). *About the Court of Auditors*. № 576-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>

7. Verkhovna Rada of Ukraine. (2025). *On the Audit of Financial Statements and Auditing Activities*. № 2258-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

8. Rudyk, Ya., Holovchak, H., & Balla, I. (2024). Rol audytora u zapobihanni finansovym shakhraistvam ta konfliktam interesiv [The Role of the Auditor in Preventing Financial Fraud and Conflicts of Interest]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 59. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-67> (accessed May 05, 2026).

9. Riabchuk, O., & Havryliuk, V. (2025). Osoblyvosti audytu diialnosti pidpriemstv u sferi bezpeky ta oborony [Features of Auditing Enterprises in the Security and Defense Sector]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys – Ukrainian Economic Journal*, vol. 8, pp. 116–122. Available at: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-8-20> (accessed May 04, 2026).

10. Riabchuk, O., Lisovyi, A., & Bilobrovenko, T. (2025). Vnutrishnii finansovyi audyt ta yoho znachennia v konteksti derzhavnoho audytu [Internal financial audit and its significance in the context of government audit]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 79. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-65> (accessed May 03, 2026).

11. Shalimova N. S., & Kozachenko Ya. V. (2024). Transformatsiia pidkhodiv do vprovadzhenia vnutrishnoho audytu v suchasnykh biznes-strukturakh: nadannia vpevnenosti, komplaiens, forenzik [The Transformation of Approaches to Implementing Internal Auditing in Modern Business Structures: Assurance, Compliance, and Forensics]. *Tsentralkoukrainskyi naukovyi visnyk. Ekonomichni nauky – Central Ukrainian Scientific Bulletin. Economic Sciences*, vol. 12(45), pp. 307-318. Available at: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/e1e122d4-19f9-4f25-8048-cc1a1d7bdf01> (accessed May 06, 2026).

Дата надходження статті: 17.04.2026

Дата прийняття статті: 13.05.2026

Дата публікації статті: 26.05.2026